

Źródła finansowania szkolnych projektów dla początkujących

ZRÓB PIERWSZY KROK W ZMIENIANIU PRZESTRZENI

Budżet partycypacyjny

Budżet partycypacyjny od kilku lat zdobywa coraz większą popularność. W ten demokratyczny proces włączają się kolejne miasta, apetytu na przeprowadzenie go u siebie nabierają kolejne instytucje. Nic dziwnego – jest to bowiem dość prosty do przeprowadzenia proces, który przynosi wielorakie korzyści. Wśród nich warto wskazać przede wszystkim następujące:

- » Trafność inwestycji – pieniądze wydane na projekt wybrany w procesie partycypacyjnym są wydane dobrze. Odpowiadają na rzeczywiste potrzeby, a nie na wyobrażenie o potrzebach. Do ciekawych wniosków na ten temat prowadzi analiza projektów zgłaszanych przez dzielnice Warszawy w kolejnych latach. Widać, że są dzielnice, w których brakuje przede wszystkim zagospodarowania terenów zielonych, a w innych główne potrzeby mieszkańców skupiają się wokół modernizacji czy tworzenia nowych ciągów komunikacyjnych – głównie dla pieszych i rowerzystów. W jednych dzielnicach brakuje zieleni, w innych miejsc dla dzieci. Widać jak moda na zewnętrzne siłownie powoli przechodzi w coraz większą popularność urządzeń do street workoutu. Bez oddania głosu mieszkańcom, trudno byłoby miastu nadszyc za ich zmieniającymi się potrzebami i trafnie decydować o tym, co potrzebuje dofinansowania.
- » Edukacja – aby przygotować projekt, który nie tylko odpowiada na potrzeby uczestników procesu, ale także jest realistyczny, trzeba na chwilę przyjąć punkt widzenia osób zarządzających miastem, dzielnicą czy instytucją prowadzącą budżet partycypacyjny. Przygotowanie projektu wymaga bowiem skonfrontowania się z faktami: zaakceptowania granic, w których może się poruszać zarządca (technicznych, prawnych, czasowych itp.), realistycznego wycenienia planowanej inwestycji. Bardzo dobrym przykładem edukacyjnego dodatku do warszawskiego budżetu partycypacyjnego jest umieszczona na stronie: <http://www.twojbudzet.um.warszawa.pl/> zakładka *Ile kosztuje miasto*. To pomoc w wycenie projektu mieszkańców, ale również niezwykle skuteczny sposób na przekazanie im informacji o rzeczywistych kosztach miejskich inwestycji.
- » Współodpowiedzialność – można ją rozumieć na dwa sposoby. Po pierwsze w odniesieniu do wybranego i zrealizowanego projektu. Im mniejsza skala budżetu partycypacyjnego, tym bardziej powszechna jest wiedza o tym, że powstał on z inicjatywy użytkowników/mieszkańców. Projekt jest „nasz”, zwiększa się więc gotowość do dbania o jego dobry stan. Po drugie zyskuje współodpowiedzialność jako wartość. Widoczność partycypacyjnie zrealizowanych projektów stanowi jej znakomitą promocję. Działają one zachęcająco, zwiększają gotowość do włączenia się, do aktywności. Z tego punktu widzenia umieszczanie przy zrealizowanych z miejskiego budżetu partycypacyjnego inwestycjach tablic, informujących o tym, że powstały one właśnie w sposób partycypacyjny, jest znakomitą pomysł. To działa jak reklama – trafnie dobrana, dobrze umiejscowiona i darmowa. W każdej instytucji planującej podobne działania także warto pomyśleć o tym, żeby w jakiś sposób zaznaczyć, że projekt powstał z inicjatywy i wyboru użytkowników. Stanowi to rodzaj nagrody dla tych, którzy się zaangażowali w powstanie projektu oraz zachętę dla tych, którzy się jeszcze na zaangażowanie nie zdecydowali.
- » Promocja demokracji – ten punkt bezpośrednio odnosi się do tego, co napisano powyżej. Promocja demokracji przez proces partycypacyjny polega bowiem na edukacji – w tym przypadku szczególnie

walor edukacyjny ma sama konstrukcja procesu, oparta w ostatecznym rozrachunku na demokratycznym wyborze – oraz na współodpowiedzialności.

JAK DZIAŁAĆ?

Zanim zaczniecie działać poszukajcie współników. Proces nie powinien być prowadzony przez samą dyrekcję szkoły czy pion administracyjny. Muszą być w niego wciągnięci pracownicy, przedstawiciele użytkowników – w każdej szkole będzie to wyglądało trochę inaczej, ale w fazie planowania warto pamiętać o wszystkich stronach włączonych w proces i wciągnąć ich przedstawicieli do grupy organizującej proces. Ważne decyzje powinny być podejmowane wspólnie.

Ważne jest, żeby przed rozpoczęciem działania jasno został sformułowany i zapisany jego cel. Bo co tak naprawdę jest celem prowadzenia takiego procesu? Na pewno nie można dążyć do tego, żeby w jego efekcie powstały jakieś z góry określone inwestycje. Równie istotnym celem czy efektem tego procesu jest aspekt niematerialny. Jest nim bowiem podzielenie się szkołą z użytkownikami. Spowodowanie, że stanie się ona dla nich bardziej „nasza” i będzie bardziej adekwatnie odpowiadać na ich potrzeby. W przypadku dzieci i młodzieży celem jest także edukacja demokratyczna.

Przystępując do przeprowadzenia procesu budżetu partycypacyjnego w szkole najlepiej jest zacząć od ustalenia trzech kluczowych zagadnień:

- » Budżetu
- » Regulaminu
- » Harmonogramu

Przyjrzyjmy się im po kolei.

Budżet

Suma, którą można przeznaczyć na cel wskazany przez użytkowników instytucji może być określona kwotowo lub procentowo. Do uczestników partycypacji trafi ona i tak w formie kwoty, wyznaczającej zakres inwestycji, którą mogą zaplanować. Odniesienie tej kwoty do całości budżetu czyli podanie jej w formie procentowej stanowi dodatkową informację. A właściwie dwie dodatkowe informacje. O tym ile wynosi cały budżet i o tym jaką częścią decydowania i odpowiedzialności instytucja dzieli się ze swoimi użytkownikami. Warto podjąć świadomą decyzję odnośnie przekazywania tych informacji. W przypadku warszawskiego budżetu partycypacyjnego doświadczenie wskazuje, że o ile liczba procentów nie wygląda imponująco (1-2%), to kwota robi duże wrażenie (w budżecie na rok 2017 było to 59 milionów zł).

Regulamin

To zasadnicza część procesu. Regulamin musi obejmować i jednoznacznie określać następujące kwestie:

- » Kto może zgłaszać projekt – czy użytkownicy mogą zryczaśniać się w kilkusobowe zespoły pracujące nad jednym projektem, czy jest ograniczenie dotyczące liczby osób w zespole, czy przedstawiciel instytucji może być członkiem zespołu, czy są jakieś ograniczenia dotyczące wieku osób zgłaszających projekt, ich stażu w instytucji lub jakiegokolwiek inne.

W tym punkcie, jak wskazują dobre praktyki, warto jest stawiać jak najmniej ograniczeń i jak najbardziej oddzielać przedstawicieli szkoły od jej uczniów – nauczyciel nie powinien mieć prawa do zgłaszania swoich projektów, warto za to, żeby wsparł proces planując lekcję mu poświęconą. Można wyposażyć nauczycieli w prezentację pokazującą w przystępny sposób zasady budżetu partycypacyjnego i zawie-

Materiał powstał w ramach programu Zaprojektuj szkołę 2.0, realizowanego przez Fundację Szkoła z Klasą, a współfinansowanego ze środków Biura Edukacji Miasta Stołecznego Warszawy.

rającą konkretne przykłady – na przykład mniej kosztownych projektów zrealizowanych w ramach budżetu miejskiego (można je znaleźć na stronie <http://www.twojbudzet.um.warszawa.pl/poprzednie-edycje>, część z nich prezentujemy w dalszej części poradnika).

- » Ile projektów może zgłosić jeden podmiot – zwykle proces powstawania projektów wymaga raczej stymulacji niż ograniczania. Ograniczenie będzie przydatne tylko wtedy, kiedy obawiamy się, że jakaś szczególnie aktywna grupa czy osoba może zdominować cały proces, na przykład zgłaszając bardzo dużo pomysłów. Jednak ponieważ ten proces wymaga wysiłku i zaangażowania to zwykle reguluje się sam i nie ma potrzeby ustalania dodatkowej kontroli nad liczbą zgłaszanych projektów.
- » Jakie kryteria muszą spełniać projekty i w jaki sposób będą one weryfikowane – to bardzo ważny punkt odnoszący się bezpośrednio do kryteriów oceny zgłoszonych pomysłów. Podstawowe wymagania stawiane projektom miejskim są następujące:
 - zgodność z obowiązującymi przepisami,
 - możliwość realizacji we wskazanej lokalizacji,
 - możliwość realizacji w ciągu roku,
 - zgodność z kompetencjami Miasta (dzielnic lub jednostek),
 - zgodność ze strategiami i programami Miasta,
 - zgodność z przyjętymi zasadami dostępności dla mieszkańców¹.

Te same kryteria, z przypisaną im oceną na skali, mogą być używane do oceny projektów w procesie weryfikacji. W budżecie miejskim weryfikacja dotyczy tylko możliwości realizacji pomysłu, jego zgodności z polityką/strategią dzielnicy oraz ogólnodostępności. Niektóre projekty są odrzucane, te, co do których nie ma zastrzeżeń przechodzą do głosowania. Na przykład w roku 2017 w Warszawie zgłoszono 2649 projektów, a weryfikację przeszło 1750.

Kryteria powinny być dopasowane do wymagań i ograniczeń danej szkoły lub zespołu szkół. Muszą być podane do wiadomości uczestnikom procesu, aby mogli je uwzględnić tworząc swoje projekty. Wprowadzenie punktacji jest przydatne wtedy, kiedy wcześniej ustalona zostanie wartość oceny dopuszczającej projekt do fazy głosowania. Projekty ocenione niżej mogą być wtedy oddane do poprawy i powtórnie weryfikowane lub mogą odpaść. Całkowicie wystarczająca może być weryfikacja ograniczona do sprawdzenia czy projekt dane kryterium spełnia czy nie – wtedy jedno niespełnione kryterium dyskwalifikuje projekt lub jest on odsyłany do weryfikacji.

Poniżej znajdziecie przykład systemu punktowego pomocnego w w/w procesie weryfikacji.

OCENA PUNKTOWA				
Czy projekt jest możliwy do zrealizowania w roku szkolnym 2018/2019?				
zdecydowanie tak 5	raczej tak 4	trudno powie- dzieć 3	raczej nie 2	zdecydowanie nie 1
Czy projekt jest ogólnodostępny?				
zdecydowanie tak 5	raczej tak 4	trudno powie- dzieć 3	raczej nie 2	zdecydowanie nie 1

¹ Źródło: <https://twojbudzet.um.warszawa.pl/aktualnosci/wydarzenia/zg-o-pomys-do-bud-etu-partycypacyjnego>

Czy projekt jest zgodny z zasadami BHP?				
zdecydowanie tak 5	raczej tak 4	trudno powie- dzieć 3	raczej nie 2	zdecydowanie nie 1
Czy projekt podnosi jakość, estetykę i wygodę szkoły?				
zdecydowanie tak 5	raczej tak 4	trudno powie- dzieć 3	raczej nie 2	zdecydowanie nie 1
Czy koszt realizacji projektu zmieści się w zakładanym budżecie (2000 zł)?				
zdecydowanie tak 5	raczej tak 4	trudno powie- dzieć 3	raczej nie 2	zdecydowanie nie 1
Czy szkołę będzie stać na utrzymanie efektów projektu w kolejnych latach (niskie koszty eksploatacji)?				
zdecydowanie tak 5	raczej tak 4	trudno powie- dzieć 3	raczej nie 2	zdecydowanie nie 1
SUMA PUNKTÓW				

- » Czy wymagane są głosy poparcia pod projektami i ile musi ich być – w budżecie miejskim pod każdym projektem trzeba zdobyć 30 głosów poparcia, w przypadku działania wewnątrz instytucji może ich być odpowiednio mniej. Trzeba określić kto może popierać projekty – czy tylko użytkownicy, czy także przedstawiciele instytucji, którzy przecież także są do pewnego stopnia jej użytkownikami. Proces zbierania podpisów powinien być nieco sformalizowany, bo na tym etapie może pojawić się pokusa nagięcia zasad, a pamiętajcie, że jednym z głównych celów jest edukacja demokratyczna. Warto przygotować formularze do zbierania podpisów zawierające takie rubryki jak: imię nazwisko, adres, numer dokumentu itp.
- » W jakiej formie i do kogo projekty mają być dostarczane – czy ma to być zgłoszenie na kartce papieru czy przesłane na określony adres mailowy. Warto rozważyć zorganizowanie – wzorem dzielnic Warszawy – maratonu pisanie projektów. Uczniowie mający pomysł na projekt razem z przedstawicielami szkoły spotykają się w określonym terminie, żeby przedyskutować pomysły, uzyskać wsparcie w ich opisanu, wycenie. Trzeba pamiętać, że wycena projektu to często najtrudniejsza część ponieważ zwykle wymaga jakiegoś rodzaju specjalistycznej wiedzy, rozeznania. Na takim maratonie powinien więc być dostępny komputer z internetem dający możliwość sprawdzenia cen i wymagań technicznych. W tej fazie wsparcie pracowników szkoły jest bardzo przydatne.
- » Zasady głosowania – kiedy odbywa się głosowanie, w jakiej formie, na ile projektów można oddać głos.

Harmonogram

Powinien on obejmować następujące fazy:

- » ogłoszenie budżetu;

Materiał powstał w ramach programu Zaprojektuj szkołę 2.0, realizowanego przez Fundację Szkoła z Klasą, a współfinansowanego ze środków Biura Edukacji Miasta Stołecznego Warszawy.

- » przygotowanie projektów – ze wskazaną fazą wsparcia przez przedstawicieli instytucji: np. lekcja o budżecie, maraton pisanie projektów;
- » zgłaszanie projektów;
- » weryfikacja;
- » poprawa projektów, które nie przeszły weryfikacji;
- » promocja projektów – autorzy muszą mieć możliwość podzielenia się swoimi pomysłami ze wszystkimi użytkownikami. W tym celu można zorganizować spotkania, albo wspomóc autorów w przygotowaniu plakatów informacyjnych czy – być może przy okazji jakiejś uroczystości – zorganizować dyżury autorów pomysłów;
- » głosowanie.

Po zakończeniu całego procesu warto usiąść w gronie zespołu prowadzącego budżet partycypacyjny po to, żeby z doświadczenia wyciągnąć praktyczne wnioski dotyczące zarówno realizacji budżetu w przyszłym roku, jak i nowych potrzeb, które ujawniły się w tym procesie.

Inne przykłady realizacji zmian przestrzeni, które wygrały w tegorocznej edycji budżetu partycypacyjnego Warszawy:

- Reaktywacja Ogrodu Botanicznego w Batorym <https://app.twojbudzet.um.warszawa.pl/projekt/14010?user=>
- Rodzinna strefa rekreacji przy SP247 ul. Wrzeciono 9 <https://app.twojbudzet.um.warszawa.pl/projekt/14267?user=>
- Nowoczesne boisko przy SP 255 <https://app.twojbudzet.um.warszawa.pl/projekt/14186?user=>
- Magiczny dywan w SP 109 <https://app.twojbudzet.um.warszawa.pl/projekt/15037?user=>
- Pracownia 3D SP 227 <https://app.twojbudzet.um.warszawa.pl/projekt/15402?user=>

JEŚLI NIE BUDŻET PARTYCYPACYJNY, TO CO? SKĄD JESZCZE MŁODY OBYWATEL MOŻE POZYSKAĆ ŚRODKI NA REALIZACJĘ SWOJEJ INICJATYWY?

Budżet partycypacyjny ma swój harmonogram i zasady. Co zrobić, jeśli pojawi się pomysł, który się w nich nie mieści? Na przykład dlatego, że ma sens tylko wtedy, kiedy realizowany jest teraz – nie w przyszłym roku.

Jeśli grupa uczniów jest zaangażowana i gotowa zrealizować projekt, wciąż ma kilka możliwości działania.

W szkołach macie kilku sojuszników. Po pierwsze samorząd – zgłaszanie pomysłów na działania, na zmiany jest jak najbardziej w zakresie jego kompetencji. Warto to zresztą sprawdzić w szkolnym statucie. Po drugie – opiekun samorządu: nauczyciel, który powinien być przewodnikiem i wsparciem, może też pomóc w przekazaniu pomysłu wyżej. I po trzecie Rada Rodziców – czyli przedstawiciele trzeciej strony w szkole, którzy w porozumieniu z dyrektorem podejmują różne decyzje, w tym także finansowe dotyczące sposobu wydania składek rodzicielskich. Jeżeli wszystkie elementy działają jak trzeba i w szkole jest zainteresowanie dopuszczeniem uczniów do podejmowania decyzji – wystarczy tylko uruchomić proces.

Pamiętajcie, że musicie mieć dobrze opracowany pomysł, jego uzasadnienie i grupę zainteresowanych osób.

Materiał powstał w ramach programu Zaprojektuj szkołę 2.0, realizowanego przez Fundację Szkoła z Klasą, a współfinansowanego ze środków Biura Edukacji Miasta Stołecznego Warszawy.

Wykorzystanie mechanizmów budżetu partycypacyjnego jako działanie wewnętrzne

Jeśli zdecydujecie się na wprowadzenie budżetu partycypacyjnego wewnątrz swojej instytucji, obszarem w ramach którego możecie przygotować projekty do realizacji, może być przestrzeń fizyczna, w której na co dzień spędzacie czas. Miejsce, do którego przychodzicie uczyć się i rozwijać, realizować swoje pasje, służy nie tylko zdobyciu umiejętności na przyszłość. To przecież miejsce, w którym życie toczy się każdego dnia. Wszyscy, którzy tworzą społeczność Waszej instytucji mogą mieć wpływ na to co i w jaki sposób się tam dzieje, a także wzajemną komunikację i relacje.

Z całą pewnością, przed przystąpieniem do planowania i projektowania, warto wspólnie przedyskutować pomysły i zebrać grupy projektowe, które przygotują zgłoszenia do plebiscytu w ramach budżetu partycypacyjnego. Im bardziej różnorodny będzie skład tych grup, tym ciekawsze pomysły mogą one przygotować.

Zobaczcie, jak zmiany w swojej przestrzeni zaplanowała społeczność Szkoły Podstawowej nr 234 im. Juliana Tuwima w Warszawie²:

Postanowiliśmy wykorzystać sytuację remontu w szkole i postawić głównie na zmiany architektoniczne. Zaprośiliśmy do współpracy eksperta – architekta, który spotkał się z przedstawicielami szkolnej społeczności. W ramach tych konsultacji odbyły się dwa spotkania. W jednym wzięli udział przedstawiciele uczniów, w drugim przedstawiciele nauczycieli oraz pracowników szkoły. Otwarcie rozmawialiśmy o tym, co w obszarze architektonicznym szkoły, podoba się uczniom, nauczycielom i pracownikom, a co chcieliby zmienić. Następnie w grupach pracowaliśmy nad konkretnymi obszarami architektonicznymi. W ten sposób powstały plakaty – wizualizacje zmian, które uczniowie i nauczyciele chcieliby wprowadzić w salach, bibliotece i na korytarzach. Przeprowadzone konsultacje odśłoniły dwa główne problemy:

1. W szkole brakuje przestrzeni, która byłaby miejscem spotkania i integracji społeczności szkolnej, gdzie uczniowie różnych klas mogliby spotkać się w spokojnej, przyjaznej atmosferze, porozmawiać, zagrać w gry, poczytać, odpocząć, zaprezentować swoje zainteresowania. Dla uczniów młodszych taką funkcję w dużej mierze pełni świetlica, ale brakuje takiej przestrzeni dla uczniów starszych.
2. Korytarze szkolne są smutne, ponure, puste. Na przerwach panuje chaos, bo uczniowie nie mają się czym zająć. Dominującym modelem spędzania przerwy jest niezorganizowane bieganie po korytarzu. Uczniowie nie mają możliwości odpoczynku podczas przerwy, gdyż na korytarzu jest bardzo głośno. Podczas przerw zdarzają się sytuacje niebezpieczne: bójki, przepychanki.

Zdecydowaliśmy, że rozwiązaniem tych problemów będzie przeorganizowanie przestrzeni korytarzy, wydzielenie kącików zainteresowań, strefy ciszy. Dzięki tym innowacjom zmienił się model spędzania czasu podczas przerwy (spędzanie przerw w kącikach zainteresowań, granie w gry planszowe i integracyjne, odpoczynek na pufach, w kąciku ciszy, rozmowy, integrowanie się uczniów z różnych klas), a korytarze stały się przestrzenią integracji między klasami.

Została wdrożona idea bookcrossingu – nieodpłatne przekazywanie książek, by ktoś inny mógł je odnaleźć, przeczytać i przekazać dalej. Do jej realizacji została przygotowana specjalna półka, informacja rozpowszechniona w szkole i umieszczona w internecie.

² Materiał powstał w ramach Dobrych Praktyk w projekcie Eduspaces21. Otwieramy Szkołę!

Materiał powstał w ramach programu Zaprojektuj szkołę 2.0, realizowanego przez Fundację Szkoła z Klasą, a współfinansowanego ze środków Biura Edukacji Miasta Stołecznego Warszawy.

Na ścianach zostały powieszone gry i zabawy sensoryczne. Niektóre gry stolikowe (warcaby, chińczyk) zostały wykonane własnoręcznie przez uczniów poprzez namalowanie ich na stolikach, naklejenie na podłogę (twister, klasy) – po konsultacjach z architektem. Do tych prac zostały użyte: stare niepotrzebne ławki, farba, pędzle, szablony, folia samoprzylepna. Wdrażane były pomysły podpatrzone w innych szkołach i internecie.

Zostały zakupione gotowe zabawki i gry sensoryczne. Powstała ekspozycja trofeów sportowych zdobytych przez uczniów naszej szkoły w różnych zawodach i turniejach – zostały one umieszczone w specjalnych gablotach. Wszystkie prace zostały wykonane przez uczniów i nauczycieli w czynie społecznym.

Wykonywanie poszczególnych zadań ujawniło różne zainteresowania uczniów, zbudowało przekonanie, że przestrzeń szkolna nie jest nam dana raz na zawsze i każdy członek społeczności szkolnej może ją tworzyć i ulepszać.

Poniżej znajdziecie kilka inspiracji, które może okazać się pomocne w Waszym poszukiwaniu miejsc do zmiany:

- » Malowanie elewacji zewnętrznej – może jest na niej miejsce na stworzony przez uczniów mural?
- » Zagospodarowanie wnek na korytarzach – może da się zaprojektować je tak, aby stały się strefami odpoczynku, integracji lub nauki?
- » Wymiana płyt chodnikowych lub malunki na istniejącej powierzchni przed budynkiem – może powstałyby wkomponowane w podłogę szachownice do gry w szachy lub tablica do gry w kółko i krzyżyk, a może gotowy obrys do gry w klasy?
- » Malowanie ścian – może warto dać młodzieży szansę na wzbogacenie ścian o obrazy ściennie, płasko-rzeźby? A może po prostu chcecie zmienić kolory na Waszych ścianach?
- » Zieleń wokół budynku – może porwiecie się na zaprojektowanie ogrodów dydaktycznych, w których będziecie się mogli także uczyć?
- » Zakamarki – sprawdźcie, czy nie ma w Waszych placówkach miejsc niezagospodarowanych, w których można urządzić przytulne kąciki odpoczynku, wstawiając kanapy, fotele, poduszki, małe stoliki.
- » Mapa placówki – czy nowo odwiedzający Waszą placówkę się gubią? Może sami nie zawsze pamiętacie które pomieszczenie do czego służy i gdzie jest? Pomyślcie nad mapą placówki, którą moglibyście zaprezentować przy wejściu, a przy okazji usystematyzować nazewnictwo, czy numerację pomieszczeń.
- » Kawiarenka – czy macie miejsce, w którym możecie usiąść, wypić herbatę, odgrzać posiłek i wspólnie spędzić czas przy stole? Takie miejsce z pewnością pomoże Wam budować wspólnotę.
- » Zakup sprzętów – być może brakuje wam Ważnych pomocy dydaktycznych – gier, czy zabawek sensorycznych o które warto wzbogacić Waszą placówkę, tak, byście lepiej spędzali w niej czas?

Wspólnym wyzwaniem całej Waszej społeczności jest taka organizacja przestrzeni fizycznej, w której pracujecie i spotykacie się, aby w jak najlepszym stopniu wykorzystywała Wasz potencjał: młodzieży, kadry i rodziców.

Aktywna Warszawska Młodzież

To program dostępny dla młodych ludzi z pomysłami. Działa następująco: grupa osób, które mają ochotę zrobić coś razem zgłasza się do jednej z organizacji pozarządowych współpracujących z urzędem w programie AWM – tak zwanych operatorów programu. Aktualna lista tych organizacji jest tutaj <http://www.edukacja.warszawa.pl/aktywna-warszawska-mlodziez>. Organizacje wybierane są na każdy rok szkolny. Każdy operator ma swój szczegółowy regulamin dotyczący zasad wspierania pomysłu: dostępna kwota, liczba osób biorących udział w projekcie czy konieczność obecności pełnoletniego przedstawiciela grupy. Na działania zgodne z tym regulaminem organizacja może dostać granty finansowe od samorządu.

Materiał powstał w ramach programu Zaprojektuj szkołę 2.0, realizowanego przez Fundację Szkoła z Klasą, a współfinansowanego ze środków Biura Edukacji Miasta Stołecznego Warszawy.

Młodzież zorganizowała już wiele działań korzystając z tego wsparcia. Powstało wiele kącików relaksu w szkołach, pokój zagadek czy gra planszowa rozrysowana na płytach chodnikowych Placu Zamkowego. Pomysły są bardzo różnorodne, wsparcie, jakiego udzielają operatorzy jest zarówno organizacyjne, merytoryczne, jak i finansowe (zwykle do kilku tysięcy złotych).

Inicjatywa lokalna

Jest to narzędzie stworzone właśnie po to, żeby mieszkańcy mogli zgłaszać do urzędu swoje pomysły poza budżetem partycypacyjnym. Mogą je zgłaszać wszyscy mieszkańcy – także osoby niepełnoletnie. Wsparcie dorosłych będzie potrzebne na etapie podpisywania umowy z samorządem, ale sam pomysł i jego realizacja może być pozostawiona młodzieży. Inicjatywa lokalna różni się od budżetu partycypacyjnego w kilku istotnych punktach:

- musi ją zgłosić co najmniej 2 mieszkańców,
- pomysł nie jest poddawany pod głosowanie tylko rozpatrywany przez urząd,
- nie ma rocznego harmonogramu inicjatywy lokalnej, propozycje są przyjmowane i rozpatrywane przez cały rok,
- są pewne ograniczenia dotyczące tematyki możliwych do zrealizowania projektów,
- autor pomysłu musi się w jakiś sposób zaangażować w jego realizację – albo dając swoją pracę albo jakiś wkład rzeczowy.

W ramach inicjatywy lokalnej przeprowadzane są bardzo zróżnicowane działania. Oto kilka przykładów:

■ **Tytuł: Rolkowisko – zakręcony zjazd miłośników małych kółek**

■ **Dzielnica: Wesoła**

■ **Cel:** Zorganizowanie imprezy promującej rolki i nartorolki, integracja środowiska rolkarzy i nartorolkarzy, wymiana doświadczeń oraz edukacja zorientowana na bezpieczeństwo i prawidłową technikę jazdy.

■ **Co zostało zrobione w ramach inicjatywy:**

W imprezie wzięło udział około 300 osób, odbyła się na Rolkostradzie w Wesołej – obiekcie powstałym w ramach budżetu partycypacyjnego – pierwszym na Mazowszu obiekcie sportowo-rekreacyjnym tego typu.

W I Otwartych Mistrzostwach Warszawy w Sprintach na Nartorolkach wzięło udział 93 zawodników, co stanowi rekord frekwencji amatorskich zawodów nartorolkowych w Polsce. Rozdano ponad 30 medali i pucharów. Wielką atrakcją imprezy były pokazy różnych stylów i technik jazdy na rolkach w wykonaniu dzieci z UKS Wilki Otwock.

Imprezie towarzyszyły stoiska: Urzędu Dzielnicy Wesoła, Lasów Państwowych, stoisko Stowarzyszenia „Sąsiedzi dla Wesołej”, stoisko lokalnej przychodni lekarskiej, a także stoiska wystawowe sprzętu nartorolkowego. Każdy mógł się zapoznać ze sprzętem, przymierzyć, spróbować utrzymać równowagę, czy przejechać się na nartorolkach. Ulubionym stoiskiem dzieci było stoisko Lasów Państwowych, gdzie przygotowano dla dzieci liczne quizy, kolorowanki, a także pokazywano oryginalne skóry leśnych zwierząt oraz wycinek konaru drzewa z ptasią dziuplą. Rolkowisko było czasem wspaniałej zabawy na świeżym powietrzu, miłych spotkań oraz sportowego współzawodnictwa.

■ **Łączna wartość inicjatywy: 29,170 zł (w tym wkład miasta: 10,330 zł – około 35%)**

Materiał powstał w ramach programu Zaprojektuj szkołę 2.0, realizowanego przez Fundację Szkoła z Klasą, a współfinansowanego ze środków Biura Edukacji Miasta Stołecznego Warszawy.

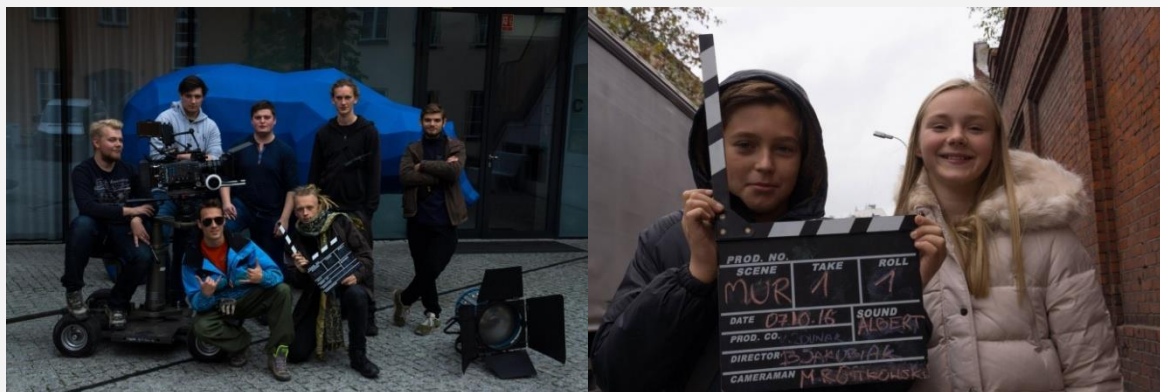
■ Tytuł: **CINEMATIC PRAGA**

■ Dzielnica: Praga-Północ

■ Cel: Powstanie krótkometrażowego filmu pokazującego potencjał Pragi i współczesne życie mieszkańców dzielnicy.

■ Co zostało zrobione w ramach inicjatywy:

Na podstawie scenariusza autorskiego powstał krótkometrażowy film mający na celu pokazanie potencjału dzielnicy oraz codzienności jej mieszkańców. Film zrealizowano w ponad 25 charakterystycznych dla Pragi-Północ lokalizacjach, które poznajemy oczami dwójki młodych bohaterów. Role pozostałych bohaterów filmu przypadły mieszkańcom Pragi i lokalnym działaczom. Wcielają się oni w rolę statystów, którzy odkrywają przed widzami codzienność prażan. W tej samej roli film swoją obecnością uświetnili m.in. wykonawcy z zespołów „Praskie Małmazje” i „Kapeli Praskiej” oraz przewodnik Mieczysław Janiszewski i autor książki „Moja Praga” Paweł Elsztajn. Oczywistym walorem filmu jest jego wartość promocyjna dla dzielnicy i jej mieszkańców, jednak podstawową motywacją do jego powstania był jego aspekt edukacyjny. Film ten bowiem powstał jako część projektu edukacji informatycznej (Movie Maker) CINEMATIC PRAGA realizowanego w Liceum im. Władysława IV. Uczniów i mieszkańców realizujących film wspierali studenci z Warszawskiej Szkoły Filmowej.

■ Łączna wartość inicjatywy: 89.950,00 zł (w tym wkład Miasta: 35.908,84 zł – ok. 40 %)

■ Tytuł: **Zagospodarowanie zieleni i terenu rekreacyjnego dla dzieci, młodzieży i dorosłych na podwórku przy ul. Inżynierskiej 9C.**

■ Dzielnica: Praga-Północ

■ Cel: Przekształcenie zaniedbanego podwórka przy ul. Inżynierskiej 9C w przestrzeń przyjazną dla mieszkańców, sprzyjającą integracji i aktywności okolicznych mieszkańców.

■ Co zostało zrobione w ramach inicjatywy:

Zbudowano wygrodzony plac zabaw dla dzieci z nawierzchnią piaskową, stworzono przestrzeń rekreacyjną dla młodzieży i dorosłych, postawiono stół do ping-ponga i dwie ławki z zadaszeniem. Uporządkowano i poddano rewitalizacji zieleni na podwórku.

■ Łączna wartość inicjatywy: 44.365,00 zł (w tym wkład Miasta: 32.945,00 zł – ok. 74%)

Materiał powstał w ramach programu Zaprojektuj szkołę 2.0, realizowanego przez Fundację Szkoła z Klasą, a współfinansowanego ze środków Biura Edukacji Miasta Stołecznego Warszawy.

Szczegółowe informacje na temat inicjatywy lokalnej można znaleźć tutaj <http://inicjatywa.um.warszawa.pl/sites/inicjatywa.um.warszawa.pl/files/Dzia%C5%82aj%20w%20swojej%20okolicy.%20Inicjatywa%20lokalna%20krok%20po%20kroku.pdf>

Jak widać inicjatywa lokalna daje możliwość realizacji projektów o bardzo różnorodnym charakterze. Wymaga nieco więcej papierkowej pracy niż inne drogi – trzeba nie tylko napisać wniosek, ale też sporządzić sprawozdanie. Jest jednak często wykorzystywana przez obywateli – w tym także przez młodzież, co wskazuje że jest to narzędzie praktyczne.

Dobry pomysł i chęć działania to podstawowe warunki realizacji każdego pomysłu. Wsparcie organizacyjne, merytoryczne i finansowe można otrzymać na wiele różnych sposobów. Naprawdę warto spróbować. Powodzenia, trzymamy za Was kciuki!

Autor: MONIKA PROBOSZ

Redakcja: DAGMARA LIPIŃSKA

Opracowane na podstawie materiałów 'Budżet partycypacyjny dla początkujących' autorstwa Moniki Probosz i Katarzyny Górkiewicz.

Materiał powstał w ramach programu Zaprojektuj szkołę 2.0, realizowanego przez Fundację Szkoła z Klasą, a współfinansowanego ze środków Biura Edukacji Miasta Stołecznego Warszawy.